

KRONIKA NAUKOWA

Zjazd Arachnologów Amerykańskich (Warrensburg, Missouri, USA, 24-26 VI 1975 r.)

W Zjeździe oprócz amerykańskich arachnologów uczestniczyło kilku arachnologów z Europy. Organizatorem spotkania był profesor William Peck, który w roku 1974 odwiedził Polskę, warszawskich arachnologów i Instytut Ekologii PAN.

W spisie streszczeń figuruje 30 referatów, których tematyka poświęcona jest głównie zagadnieniom ekologii i filogenezy pajaków. Te dwa kierunki naukowe, obok silnego nurtu anatomiczno-fizjologicznego, dominowały również na Międzynarodowym Kongresie Arachnologicznym w Amsterdamie w 1974 roku.

W 12 referatach poruszono szereg zagadnień ekologicznych oraz zagadnień etologicznych związanych z ekologią. Omówiono:

1. Rozmieszczenie pajaków w różnych rejonach geograficznych i w różnych biotopach. D. M. Allred („Pajęczaki jako wskaźniki ekologiczne”) porównywał skład gatunkowy i liczebność pajaków, skorpionów i solpug w różnych biotopach stanów Newada, Idaho i Utah. Tylko trzy gatunki pajaków były wspólne dla tych trzech badanych regionów geograficznych. D. L. Lowrie („Fazy ekologii pajaków z rodzaju *Pardosa*”) zajmował się siedliskami pajaków i ich preferencją siedliskową, J. MacMahon — rozmieszczeniem pajaka („Wzór rozmieszczenia pajaka pustynnego”), S. E. Reichert — zagadnieniami wewnątrzgatunkowych oddziaływań między pajakami i ich zagęszczeniem („Średnie dystanse między pajakami oparte na czynniku pokarmowym”). Autorka ta obserwowała rozkład regularny, tak jakby przestrzeń poza siecią również była pod wpływem poszczególnych osobników. Badania nie wykazały zależności regularnego rozmieszczenia sieci od cech siedliska, natomiast pewną zależność od zagęszczenia dostępnych pajakowi ofiar na danym terenie, która warunkuje taki a nie inny odstęp między sieciami poszczególnych osobników. C. Aitchinson w referacie pt. „Pajaki pod śniegiem” podała liczbę i liczebność złowionych w pułapki glebowe gatunków pajaków oraz okresy ich aktywności.

2. Zagadnienia związane z drapieżnictwem pajaków lub w stosunku do pajaków oraz zachowanie się drapieżnicze. M. H. Greenstone („Badania terenowe zachowania się drapieżniczego populacji *Pardosa ramulosa*”) opisał badania układu drapieżca — ofiara złożonego z jednego gatunku drapieżcy i trzech gatunków owadów — ofiar polegające na: usuwaniu drapieżcy, ocenianiu płodności i śmiertelności pajaków oraz ustalaniu reakcji funkcjonalnej (wzrost liczby zjadanych ofiar wraz z zwiększającym się ich zagęszczeniem) i liczbowej (uzależnianie wzrostu liczebności drapieżcy od zagęszczenia ofiar przy uwzględnieniu ich płodności i ruchliwości). Stosowano technikę serologiczną identyfikacji ofiar. K. Redborg i E. G. MacLeod w pracy pt. „Strategia odnajdywania pajęczego kokona przez larwy *Mantispidae* (*Neuroptera*)” opisują sposoby odnajdywania kokona i zawładnięcia nim przez różne gatunki pasożytniczych *Mantispidae*.

J. Wesley Burgess wygłosił referat pt. „Sieciowe i behawioralne reakcje społecznych pajaków na wibracje sieci”, a E. A. Greenquist i J. G. Rovner — „Wybór miejsca i behawior zawijania ofiary w pajęczynę u *Lycosidae*”, w którym wysuwają przypuszczenie, że zachowanie to, właściwe tylko niektórym gatunkom *Lycosidae*, związane jest z możliwością zgubienia ofiary przy dalszych połówach. Autorzy starają się sprawdzić czy gatunki polujące na krzewach i wśród liści posługują się tą techniką połowu w większym stopniu niż gatunki polujące na ziemi. W. W. Tolbert („Unikanie drapieżcy i obronne struktury sieciowe u dwóch pajaków krzyżakowatych”) analizuje różnice zachowania się w stosunku do drapieżcy dwóch bliskich gatunków — *Argiope aurantia* i *A. trifasciata*, omawia różnice tego zachowania u różnych stadiów rozwojowych oraz opisuje różne konstrukcje obronne formowane na sieci.

Jeden referat [W. P. Aspey — „Parametry socjalne i przestrzenne wpływające na zachowanie się pajaka *Schizocosa crassipes (Lycosidae)*”] poświęcony był tematyce behawioru socjalnego: „wyganianie” drugiego osobnika, unikanie go, przystępowanie z sygnalizacją; różne typy zachowania się występują zależnie od wielkości powierzchni. Przy wzroście przestrzeni do rozporządzenia wzrasta absolutny dystans między osobnikami. Przy wystarczająco dużej przestrzeni indywidualnej powstaje socjalne przyciąganie (social attraction), a w przeciwnym wypadku rozwija się typ zachowania służący do utrzymania dystansu indywidualnego.

Zagadnienie filogenezy i ewolucji pajaków poruszono w różnych aspektach w 8 referatach, zagadnienia morfologii, anatomii, fizjologii i biochemii — w 6 referatach.

J. Łuczak